

KÖZVÉLEMÉNY.

POLITIKAI TARTALMU LAP.

Megjelen minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Fél évre 3 frt — kr.
 Negyed évre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára: 5 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Győrött, Deák Ferencz-utca 8. szám.
 hova a lap szellemi részét illető közlemények, valamint az előfizetési
 pénzek és hirdetések küldendők.
 Hirdetéseket elfogad Nitsmann J. ur papirkereskedése és könyvnyomdája is.

Hirdetések jutányos árért közöltetnek.
 Nyiltéri közleményekért petitorsoronként 5 kr. és 30 kr.
 bélyegdíj fizetendő.
 Kéziratok nem adatnak vissza.

M. tisztelt olvasóinkhoz.

Több oldalról hozzánk érkezett tudósítás szerint lapunk fennállása iránt azonos hit van a m. t. katolikus közönségnél elterjedve, mintha lapunkat egyes maecenasok nagylelkűsége alapította volna és e nagylelkűség lapunkat díj nélküli szétküldözgetéssel fenn is tartaná. — fájdalom, ez nem úgy van! — e miatt azon kellemetlen helyzetben vagyunk, hogy daczára a legőszintébb kérelmeinknek, lapunk hordatói közül az első évnegyedért 145, a másodikért 156 és a jelenért 179 az előfizetési díjakat eddig nem küldötte be.

Mivel pedig lapunk fennállását pusztán az előfizetési díjak lehetősitik, mert hirdetések említésre sem méltóan csekélyek:

Egész magyar nyíltsággal felkérjük az eddig hátralékban lévő t. urakat, méltóztatassanak a még meg nem fizetett előfizetési díjakat, hogy kiadóhivatalunk szintén teljesíthesse kötelezettségeit, haladéktalanul a kiadótulajdonoshoz, Győrött, Deák-utca 8. sz. megküldeni.

Győr, 1893. november 29.

Hahnekamp György,
 lapvezér.

Krisztinkovich Ede,
 felelős szerkesztő és kiadótulajd.

Sankovics Bertalan,
 szerkesztő.

A polgári házasság.

(Gy.) Kilencz század óta ott ragyog szent koronánkon, nemzeti czimerünkben a kereszténység szignuma, a szent kereszt. Kilencz századon át ez ragyogott előttünk, ez vezette lépteink a dicsőség és gyász, az öröm és szenvedés napjaiban. Diadalmi jelünk volt, ha hazánk egére a dicsőség napja hinté sugárait. Vigasz és reménység, ha a fájdalom nehéz csapásai alatt szinte leroskadánk. A mink csak van, ezredéves életünk, fennmaradásunk, dicsőségünk mind-mind ennek volt köszönhető.

Deczember másodika óta sűrű, fekete fátyol borult erre a keresztre. A gyalázat, az üldözés, a megvetés leplét borítottuk reá, hogy megtagadjuk nemzeti multunkat, hogy sárba tiporjuk ezredéves hagyományainkat. Közel a millenárius évfordulóhoz, a midőn a hála magasztos érzelmeinek kellene teremni szívünkben, elfordulunk a kereszt fájától, hogy hamis jelszavak, ingó lidérezek ingoványos utvesztőin keresztül bolyongjunk tovább.

Deczember másodikán terjesztette be a törvényhozás elé a magyar kormány nevében Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot.

Azt a törvényjavaslatot, mely nem jelent

mást, mint nyilt elszakadását, határozott föllázadását, bevallott aposztáziáját a magyar államnak a keresztény vallástól.

Azt a törvényjavaslatot, mely a leghatározottabban ellenkezik a katolikus vallás tanaival, annak dogmáival s egyenes támadást rejt magában az egyház működése ellen.

Azt a törvényjavaslatot, mely megláztatva, széttépve a családi élet, a házasság erkölcsi kötelékeit, megingatja magának a társadalomnak, az államnak, a hazának alapjait is.

Mióta a kereszténység fenáll, a házasságot mindig szentségnek tekintette, szentségnek, mely csak az egyház előtt köthető, melyet az egyház áld meg, mely felbonthatatlan, s a melyre vonatkozó ügyekben egyedül az egyháznak van joga bírászkodni, ítélni, a maga törvényei szerint. Ez a katolikus szempont, a katolikus felfogás, sőt több, ez a katolikus dogma.

A polgári házasság elve szerint, a házasság polgári hatóság előtt, az állam törvényei szerint kötendő s az államnak van joga bírászkodni ügyeiben.

Az ellentét az egyház és az állam felfogása között világos. Olyan ellentét ez, mely nemcsak a vallásos felfogást sérti, nemcsak százados szokásokat dönt meg, de egyene-

FÁRCZA.

Onnan alulról.

Egy hosszan nyújtózkodó X lábu asztal mellett ültek ott a sarokban. A zöld mázas cseréptányér még ott volt mindegyik előtt s az összevissza farigcsált meztelen asztalon, szanaszét hevert a lerágott csontmaradék.

A bolthajtásos menyezetről lelógó pislogó lámpa odaszolgált egyenesen a tüzelő rövidre nyírt feje fölé; az ő fejének nem árt a meleg, nagyobb hősséget áll ő ki a hajón, oda lenn a gépházban.

Hogy bütykös ujjaival végig simogatta rendetlen bajuszát, előkeresgél szurtos kék zubbonya zsebeiből egy félig elszitt szivarsutakot; gondosan begöngyölgette az egyik matrótól kunyerált szivarka-papírral, azután levette a füstös lámpaüvegét s elkezdett nagy lomhán szipákolni.

A csutak nehezen fogott tüzet. Kivette a szájából, megropogtatta, azután megint csak szíttá, szíttá. Mikor már egy jó darabig lélekzetet lélekzet után visszafojtva, tornáztatta így a tüdejét, hát végre is engedelmesskedett a szivar és sűrű gomolyban tódult ki a száján a füst, eloltva azt a hosszúra nyuló, füstölő lámpa lángot.

A három matróz erre olyat röhögött, hogy ott a szomszéd asztal mellett bóbiskoló egyetlen vendége a lebuynak, ijedten kapott a széke mellé támasztott husáng után.

A kis bandzsa csaposleány meg álmos fejjel támolygott oda az asztalhoz s bűdös, kénes gyufával kapatta lángra a lámpát.

A tüzelő köszönetül is, meg kedveskedésből is, nagyot csipett a leány vörösre mázolt arczán, hogy a két ujjá nyomán ott maradt a kormos piszok.

A kis bandzsa erre a mosogató létől nem épen kifogástalan tiszta öklével olyat kanyarított a levegőben, hogy az a tüzelő kopasz fején akadt csak meg s testvérek között is felért volna egy komoly számba menő nyaklevessel. Azután rámorodult a kompániára, hogy:

— Jó lesz ha valamit iszna! mert a petróleum pénzbe kerül; vagy kotródjanak már haza!

A fiuk összenéztek, azután Sáros, a vitorlamester elővette lepedőnek beillő nagy babos zsebkezdőjét s az egyik csücskibe a két kezével is, meg a fogaival is belekapaszkodva, felnyitotta a görcsös csomót s oda olvasott az asztalra három literre valót.

A kis bandzsa kellenlennül fordult be a söntésbe s csak a fejével biccentett igent, hogy a vitorlás egy pakli kártyát is kért . . .

Mikor letette a zavaros vinkót az asztalra, hát egymásba rakta a tányérokat, meg a villát, meg a kanalat is s azután leseperete a lerágott csontdarabokat a földre; majd összeszedi a bundás. A bundás meg már tudta a szokást, ott várt farkesóvalva, leste a hulladékot s azután jóízűen ropogtatta erős fogaival, mint valami gourmand.

— Huszonegy, mond a tüzelő s otromba markával akkorát ütött az asztalra, hogy a bankadó garasai felpattanva az asztalról, megpörögtek a levegőben.

— Ho, hó! mond a vitorlamester, még a bankárt is meg kell várni; hátha nekem is huszonegyem lesz?

A vitorlamester amint baltenyerében tartotta a kártyacsomót, olyan érdek nélkül fordította le, a többiről lepeczkelve a legfelső blattot.

— Fuces! mondá azután; 18-ra egy király jött . . .

(Vége köv.)

sen a kath. hitelv, a dogma ellen van irányozva.

A modern államférfiak ugyan azt mondják erre, hogy az államnak semmi köze a hitelvekhez. Hogy az állam megy a maga útján, a hogy ezt jónak látja. Hogy nem tekint vallásra, egyházra, csak a maga érdekeire.

Hát jó, engedjük meg, hogy így van a dolog.

A polgári házasság még akkor is támadás, merénylet. Merénylete az államnak önmaga ellen, sőtét, iszonyatos merénylet, mint az öngyilkosság.

Mert a házasság soha sem lehet olyan ügylet, olyan polgári szerződés, mint mikor valaki szőlőt vesz, vagy a házat adja el. Kell, hogy erkölcsi értéke, méltósága, erkölcsi ereje legyen. Ha ez nincs, úgy nem egyéb az, mint törvényesen megengedett erkölcstelenség. Ha ez nincs, akkor megbomlik a családi élet, akkor meginog maga a társadalom, az állam is, melynek egyik alapját a házasság képezi.

Ezt az erkölcsi értéket, erkölcsi méltóságot pedig az állam nem adhatja meg. Ezt megadni csak a vallásnak, csak az egyháznak van módjában és hatalmában. Ha az állam ebben megakadályozza az egyházat, akkor az ő polgári házassága nem lesz egyéb, mint pusztá bérszerződés, minden erkölcsi alap, erkölcsi erő nélkül. Akkor az ő házassága csak az erkölcstelenséget, csak a vallástalanságot fogja terjeszteni fönt és lent egyaránt.

Hogy pedig ez hova vezet, tekintsünk ki csak a külföldre. Ott a vallástalanság már a trónok, a koronák ellen emeli fel kezét. Ott a vallástalanság bombákat dob a népképviselők közé. Ott a vallástalanság dinamittal akarja felforgatni a társadalmat, a rendet, a civilizációt.

Hát csak rajta magyar törvényhozók!

Csak rajta addig, míg a Sándor-utcai palota alatt is meg nem inog a föld!

A Pesti Naplónak Rómából táviratozzák a következő nagyérdékű dolgot:

Egész Olaszországban nagy feltűnést keltett egy esemény, mely arra enged következtetni, hogy a Vatikán újból felveszi a hármasszövetség ellen folytatott aknamunkák fonalát, ezuttal egészen új eszközökkel — az irredentizmussal.

A dolog azért érdekel minket közvetlenül, mert a Vatikán irredentisztikus kaczerkodásainak színhelye Triesztől Dalmáciáig terjed.

A Vatikán e legújabb ármánykodásának története néhány hónappal visszanyulik a múltba.

Az isztriai s környékbeli szlávság régóta azon dolgozott, hogy a Vatikántól kicsikarja az engedélyt, mikép ne latin, hanem orosz nyelven tartassa ezental istentiszteletét. Egyszóval, szláv liturgiát kapjon latin helyett. Ámbár nagyon jelentékeny engedményeket képviselt e változás s a katolikus egyház által annyira óhajtott egység megbontásáról volt ez alkalommal szó, a Vatikán még sem vonakodott megengedni, hogy ezental csakugyan szláv legyen az Isztriai vidéken a liturgia.

Ezzel egyrészt kedveskedni akart Oroszor-

szágnak, melylyel franeziabarátsága révén kaczerkodik, — másrészt Rampolla államtitkár befolyása folytán ártani akart a hármasszövetségnek; amennyiben a szláv népek eloroszosodását s ennek kapcsán ott naczionális zavargásokat rendezhetett volna legalább részben, ami viszont Ausztria-Magyarországnak nem éppen kellemes órákat szerezne. Sándor csár — mint azt annak idején jelentettem — sajátkezűleg irt levélben köszönte meg a pápának ezt az engedményét.

Igen ám, csakhogy az isztriai vidékre nem egyedül az osztrákok s nem is egyedül a szláv nemzetiségek formálnak juss! Ott vannak az olaszok is, kik az egész vidék vagyoni s értelmi előkelőségét képviselik. Ezeknek egyéb se kellett, mint a szláv liturgia megengedéséről szóló hír. Egy nap alatt ligákat, egyesületeket alkottak, röpiratokat osztottak szét, szónoklatokat tartottak mindenfelé. Bennök kifejtették, hogy e vidéken se az osztrák, se a szláv, de az olasz az egyetlen jogos ur.

Ez eszmének megnyerték az összes olasz irredentistákon kívül a pólai püspököt, monsieur Flappot, aki Liturgia slava dell' Istria című könyvet adott ki, melyben élesen kikel a szlavizáló tendenciák ellen. Mindenki azt leste, hogy mit szól immár ehhez a Vatikán, mely annyira exponálta magát e kérdésben. Ország-világ azt hitte, hogy ezuttal nem sikerült neki a csávából ki-mászni.

Csakhogy a Vatikán államtitkári irodájában sokkal furfangosabb urak ülnek, mint azt gondolták, olyan urak, akik előtt nem létezik semmi nehézség, ha arra kerül a sor, hogy egy ügyes fordulattal a mások által a parázsból kikapart gesztenyét a maguk zsebébe mélyítsék. A Vatikán felhozatta Flapp püspököt Pólából, s megparancsolta neki, hogy hozza el azokat a könyveket, röpiratokat és dokumentumokat is, melyek e tárgyban napvilágot láttak.

Flapp püspök vegyes érzelmek közt jött az örök városba. De rögtön be kellett látnia, hogy rossz sejtelméi meguralták. Mert a pápa külön kihallgatáson fogadta, alyailag megdicséerte áldásos buzgólkodásáért s felhívta, hogy csak folytassa a megkezdett művet a keresztény szeretet nevében. Szóval bátorította az irredentista propaganda folytatására.

Egy indiskréció folytán napvilágra került ma ez a fogás.

Megmagyarázhatnának tünik ugyan fel, de az előtt, aki az olasz politikát ismeri, éppen nem feltöghatlan s éppen nem rejtélyes.

A jelen olasz krízis ugyanis kellelténél több alkalmat szolgáltat az olasz irredentistáknak arra, hogy propagandájuk számára mennél szélesebb teret foglaljanak. A kormányválságok sarkalatos oka ez időben az olasz finanziaik zilált állapota, mely annyira bonyolult, hogy alig akad ember, aki vállalkozni merne orvoslásukra. Olaszországban gondjuk volt az irredentistáknak arra, hogy meggyőzzék az olasz népet arról, hogy az óriási deficizitnek oka a hadseregben rejlik. Ezt a hadsereget pedig azért kell fentartani, mert a hármasszövetség kívánja. E két tézisből az irredentisták azt a következtetést vonták le, hogy tehát az egész olasz krízisnek a hármasszövetség az oka. Ilyen dolgokat könnyen hisz el a közönség s ha e nézet gyökeret ver, akkor lehetetlen lesz egy oly kormány, mely a hármasszövetséget fentartani bírná.

A zágrábi érseki szék betöltése iránt gróf Khuen Héderváry horvát bán a horvát tartománygyűlés költségvetési bizottságában — mint Zágrábról értesülünk — egy hozzá intézett kérdésre azt válaszolta: hogy azok az akadályok, a melyek az érseki szék betöltését eddig megakadályozták,

még most is megvannak. Arra a kérdésre pedig, hogy a bán diákóvári útja összefüggésben van-e ezzel az ügygyel? gróf Khuen Héderváry tagadólag válaszolt.

A parlamenti helyzet fölött a bizonytalanság köde borong. Nincs oly mozzanat, melyből a jövőre valamely bizonyossággal következtetni lehetne.

A parlamenti helyzet fordulója kétségtelenül az egyházpolitikai reformok sorsán nyugszik. A képviselőházban tudni akarják, hogy bármint alakuljanak is a viszonyok, az egyházpolitikára, a többség bizonyosan meglesz. Csakhogy az még távolról sem biztosítja a javaslat sorsát szemben ama heves küzdelemmel, mely azokra a főrendi-házban vár.

A képviselőház többségének olyannak kellene lennie, hogy túlnyomóságával imponáljon a főrendeknek, meggyőzze ezeket arról, hogy ők csakugyan a nemzet közvéleményével helyezkednek ellentétbe, ha a reformjavaslatokat megbuktatják.

A mai viszonyok között azonban ki sem lehet tisztában azzal, vajon a képviselőház nem-e csak lényegtelen többséggel szavazza meg, főképen a kötelező polgári házasságról szólót.

Magában a kormánypártban sincs egységes hangulat, sőt a reformok kormánypárti hívei nem zárkóznak el bizonyos pesszimizisztikus felfogástól. A kormánypártban is többen vannak, kik ellenezni fogják a polgári házasságot, többen lesznek, kik annak idején a szavazástól tartózkodnak, sőt Wekerle optimizisztikus hívei között is vannak, kik kételkedve a miniszter felfogásának alapos jogosultságában és olyan jelenségeket észlelnek, melyek zavarják a hangulatot.

Ugylátszik, minden attól függ, miképen csoportosulnak az ellenzéki pártok? ha ezek megmaradnak oppozíciójukban, a kormánypárti tábor megbomlik. És beáll a kormánypártban uralkodó nézetek szerint a képviselőház feloszlatásának és az új választások elrendelésének a szüksége.

Növeli a zavart még az is, hogy a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat egynemely intézkedését ép a tisztá szabadelvűség és a lelkiismereti szabadság szempontjából kifogásolni kell; és ha a kormány erre nézve sem tanúsít engedékenységet, akkor még e számba sem vett akadálylyal is meggyűlik a baja.

A budapesti nagygyűlés.

A hit bölcsészet a gyakorlat hasznossági elvén vallásunk elméletét az emberiségnek nemesítő, vigasztaló malasztjaként mint tisztán erkölcsi és humanisztikus irányt Megváltónk eredeti eszményi alaptanaira, a felebaráti szeretetre, így minden megtámadható emberi felfogás fölé emelve — vezérli.

És mert történeti igazság, hogy a katolikus hit, a szeretet vallása, melyet Krisztus urunk tanított, nemcsak eszmeileg, hanem a közéletben megvalósítva az emberiséget magasztos céljai elérésére alkalmassá teszi, mert az emberi szellem erőteljes megnyilatkozásainak, hatalmas átalakulásainak uttörőjeként, vezérlőjeként üdvözölhetjük azt a gondolat történetében, melynél a tudatosabb értelem alkotásaiban a szabad kutatás, bírálat és a tapasztalat jogosultságában úgy a természeti, mint a lelki élet minden egyes mozzanatában az isteni alkotás bölcsessége ismerhető fel.

Ez okból nagyon helyesen cselekszünk, ha valláséletünk ébredésénél ez igazságok megismerésének mély meggyőződésével ma pusztán a védelemnek álláspontjára helyezkedünk; hogy ezzel a hitközönbőség idején burjánzott megtámadásokat fömörülésünk egész erejével, egygyé forrott akaratunkkal árthatlanná tegyük, — ez feladatunk.

Nemzeti létünk ezredéves fennállásának erőssége a mit védelmeznünk kell, következve a védelem jogosultsága, történelmi multunkban gyökerezik, saját létünkkel van elválaszthatlanul egybenőve; csak saját otthonunk mellett lépünk tehát sikra, midőn vallási életünket oltalmazzuk.

A katolikus egyház támadói azzal dicsekednek, hogy a katolikusok igen simulékonyak, s igen jól tudnak alkalmazkodni a körülményekhez, sőt a legkedvezőtlenebb viszonyokba is csakhamar beletalálják magukat.

Hogy egyházunknak az igazságon kívül egyéb szövetségese nincs, ez történelmi tény, hogy nem daczol, nem fondorkodik, nem alattomoskodik, ez is teljesen való; sőt hogy a kedvezőtlen áramlat daczára önzetlenül teljesíti szolgálatait, ez is tagadhatlan. És ez mind mellettünk érv, hogy a katolicizmus a szeretet vallásában megerősödött öntudatánál fogva az üldöztetést, sőt elnyomatást is eltűri, és soha nem roskad össze, sem nem lázad fel, ez is igaz, valamint az is, hogy elveit szegre nem akasztja soha.

A mi erősségünk a hit alkotta azon belső meggyőződés, hogy a ki vallásunk alapjait támadja, az az erkölcs, és általa az állam alapjait ássa alá; és ha minden intézmény, társadalom egyedül azon alapon fejlődhetik és virágozhatnak, melyeken épült, úgy az, aki a katolicizmusra mér fejsze vágásokat, az a magyar haza alapjait rengeti.

Népképviselési alapon nyugvó nemzeti alkotmányunk minden magyar honpolgárnak kezébe teszi a jogot, hogy nemcsak szabadon nyilatkozzék közéletének egyes mozzanatairól, hanem ugyan a közéletben keresse és találja fel azon sérelmek orvoslását, melyek természetes fejlődésének útját állják, veszélyeztetik, vagy azt meghiusítani törekednek.

Midőn hitbuzgalmunk vallásunk megtámadása ellen tömörülni, sorakozni int a határozottság legelősebb szavával; kezünkben van a mód, az alkalom, a lehetőség az ellenünk felhalmozódott veszélyeket elenyésztetni megsemmisíteni.

Az ajtó kinyílt, gróf Zichy Nándor és gróf Eszterházy Miklós Móríc mint az előkészítő bizottság elnökei az 1894. évi január 16-án a katolikusokat országos nagy gyűlésre hívják egybe, hogy sérelmeink orvoslásáért tömörüljünk.

Nagynak és hatalmasnak kell e gyűlésnek lenni, hogy gátot vessen azon apró cseprő tüszurásoknak, torzalkodásoknak, és támadásoknak, melyek a szeretet vallása ellen az elkorosult modern eszmék örve alatt derűre borúra intézetnek, melyek jogállamban a tulajdon szentségének megtámadásától a vallási érzület kitépéséig hatalmaskodva ellenünk küzdenek.

Az 1894. évi január 16-iki közgyűlésnek megmutatni kell, hogy mi katolikusok egy szívvel, egy lélekkel tömörülünk.

Öntudattal kell ebben kifejeznünk azon teljes meggyőződésünket, hogy magyar hazánk állami életének fentartása, erőssége csakis a katolikus vallás vala.

Tömörülnünk kell egész összetartással és szívóssággal, hogy katolikus társadalmunk szervezésével valláserkölcsünk minden egyes intézményében érvényesüljön.

Tömörülésünknek nem pusztán egy nyilatkozatnak, hanem állandóan működő szervnek kell lenni, mely folytonos életben létevel a közélet minden mozzanatára irányító, intéző, vezérlő hatással a lét tényezőjévé váljék.

Ez okból azon megnyugtató tudat teljében és erősségében, hogy a szeretet vallásának tanai sem újabb eszmék keresésére, sem a meglévőnek bíráltságára utalva nincs, mert isteni kinyilatkoztatáson alapuló, a megváltó által alapított hit

tanaink mint kőszál megrendíthetetlenül örökké tündökölnék, és az emberi erkölcs forrását képezik; egygyé kell lennünk világi vonatkozásu ügyeink elintézésében is; és hogy a közélet ezen alakjai között a magány cselekvés elhagyatottságát szenvedni ne kénytelenüljünk, összetartásunk az egyéni kölesönös támogatásig kell, hogy fejlődjék, mert a felebaráti szeretet csak így virulandópoló eredménynyel és oly üdvhozón, mint ezt vallásunk fogalmai tartják.

A hit belső élete iránti megnyugvásunk érzetében kell tehát hangyaszorgalommal és folyton működnünk, hogy társadalmi létünk azon alapon fejlődjék, miképen minden egyes katolikus jólétének forrásául, köz-, ugy magánéletében támogatóul, irányítóul tisztelje vallásos intézményeinket.

És ennek tényezője, egyedül éltető eleme azon hitélet, melyet a hármass foku autonómia folytonos és élénk, mindenre kiható tevékenysége eredményezhet, istápolhat, és vezérelhet.

Ez okból, hogy mindeme kívánalmaink, szükségleteink kifejezést nyerhessenek, üdvözöljük az 1894. január 16-iki budapesti közgyűlést, csak-hogy e közgyűlést ne gondolja senki egyedüli tényezőnek, vagy a teendők betetőzésének, hanem azon alapnak, melyre az ország összes katolikusai állva, megtestesítik azon egyedüli szervet, mi létünket fentartja, biztosítja, izmosítja:

„Az autonómiát!”

Városi közgyűlés.

Győr szab. s kir. város törvényhatósága bizottságának 1893. évi december 14-én tartott rendes közgyűlése alkalmával a főispán szokásos megnyitó üdvözlője után polgármester üdvözlő felirat intézését indítványozá gróf Khuen Héderváry horvát bánhoz tizéves báni méltóságának betöltése alkalmából, hogy a bán ugy Magyarországnak, mint kapcsolt részeinek teljes megnyugvásául tölti be méltóságát, Győrnek iránta való tiszteletét csak fokozhatja az, hogy a győri főispánságról lépett banná, az ország egyik első zászlósává. A felirat egyhangulag elhatározatott.

Azután következett a közigazgatási bizottság, ugy igazoló választmány s számonkérő szék tagjainak megválasztásai, — maradtak a régiek.

A belügyminiszternek a Bisinger menház felekezeti jellege tárgyában hozott leirata tudomásul vétetett, s mihez tartás végett a Bisinger választmánynak kiadatott.

Bohár Pálné nyugdíjügye kiadatott a jogügyi bizottságnak a mennyiség iránt javaslat tétele végett.

Az óvodák iránt az állandó választmány javaslatára, hogy a Bel-, Ferencz, és Ferdinánd városi óvoda, ugy az apácák óvodája, az újvárosi óvoda mellett Újvárosban, Nádorvárosban és Szabadhegyen gyermekmenhelyek állittassanak, elfogadtatott.

Kovács Gyula haszonbérletének rendezése szintén az állandó választmány javaslatához képest elfogadtatott.

A polgármesteri jelentés a közigazgatás 1889—92. évi állapotáról tudomásul vétetett.

Polgármester előterjesztésére, Barcza Károly kulturmérnökkel megbeszélte csatornázás tárgyában 6000 frtnak erre rendelkezés alá bocsátása szintén elfogadtatott.

Rendőrkapitányi előterjesztés a harmadik rendőrrmesteri állás betöltése iránt: tudomásul vétetett.

Az igazoló választmány jelentése, hogy Győr-Ujvárosban Romanek Ferencz képviselőnek megválasztatott, szintén tudomásul vétetett.

A millenáris bizottság betérjeszti Szávay

Gyulával a monografia megírása iránt kötött szerződést, elfogadtatott.

Udvarhelymegye, Sárosvármegye, Gömör és Kis-Hontvármegye, dévai ref. egyház gondnoksága segélyadományai iránt az állandó választmány javaslatára elfogadtatott.

A városi III. oszt. irnokok kérvénye személyes pótlék megszavazása iránt, szótöbbséggel elutasított, ugy Pilvax Lászlónak temetkezési járuléka megszavazása iránti kérvénye is.

A mérték ellenőrzési vizsgálat eredménye és a pénztár vizsgálatról való jelentés tudomásul vétetett.

Dr. Halász Gyula orvostudori oklevele kihirdetett.

Más tárgy nem lévén, a gyűlés szétoszlott.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A magyar püspöki kar** január hó közepén ismét összeül a budavári palotában tanácskozássra, ennek egyedüli tárgya a kongrua ügye lesz. Ez értekezleten a káptalanok képviselői is jelen lesznek. A meghívókat január hó első napjaiban küldik szét a primási udvartól.

— **Vaszary Kolozs** biboros hercegprimás most rendező sajtó alá a közös pásztorlevelet, azt csak január elsején teszik közzé, tulajdonképen a pásztorlevél szövegét a primási udvartól csak egy-egy példányban küldik meg a püspököknek, kik azután kellő számban kinyomtatva teszik közzé egyházmegyéjükben.

— **József főherczeg** hetekig használta Wörishofenben Kneipp gyógymodot s teljesen helyreállott egészséggel érkezett vissza.

— **Vucsetich kanonok**, kit a kormány a zágrábi érsekségre kívánt proponálni, Melenczében aggasztóan beteg; már már jobbra fordult betegsége, legutóbb azonban váratlanul az orvosok a legrosszabbtól tartanak.

— **Főispáni installáció.** Mosonyvármegyének emlékeztető napja lesz a december 12-ike. Ugyanis e napon tartotta ifj. Pálffy Daun Vilmos gróf ünnepélyes székfoglalóját Magyar-Óvárton. Pontban 8 órakor reggel érkezett meg Mosonyba az ifju főispán kíséretével Pozsonyból külön vonaton, vele jött neje is Nugent Eleonóra grófnő. A vasuti állomásnál a mosonyiak üdvözölték. Ezután hosszú sorban indult a díszmenet. Legelől nyargalt mokány paripákon a halászi bandérium, mindannyian lobogós ingujjal, pitykés dohmánnyal, darutollas kücsmával. Utánuk jött a mosonyiak bandériuma, feszes dolmányban, pörge kalappal. A főispáni hintó előtt lovagolt az uri bandérium nemesi öltözetben. A hintó után hosszú sorban a helybeli és szomszédvármegyék küldöttségei következtek díszes kocsikon. 9 és fél óra volt, mire a menet Magyar-Óvártra érkezett. A föllobogózt város nagy ovációkban részesítette a főispánt és nejét. Ritka látványt nyújtott a bámuló szemeknek a főispán nejeinek kocsija, mely köröskörül még a kerekek is, finom illatu virágokkal voltak bevonva. Megérkezés után fél órával, azaz 10 órakor ünnepélyes mise volt „Veni Sancte”-val a helybeli templomban, melyen főt, Manninger Mihály esperes pontifikált. A főispán az egész misét állva hallgatta. Istentisztelet után a beiktatásra gyülekezett a tömérdek nép a vármegye nagytermébe. A közönség körében ott láttuk Batt hyányi József, Pálffy Béla grófokat, gr. Laszberg Rezső győri, Radó vasmezei és Szalavszky pozsonyi főispánokat, Lippay Géza, Klempa alispánokat. Az eskütelés után Tóth Imre alispán és Békeffy Jenő főjegyző lelkes szavakkal üdvözölték az ujonnan kinevezett főis-

pánt. A főispán hosszú beszédben emlékezett meg a megye tisztikaráról és közönségéről. Hosszan tartó eljenzés szakította meg azon nyilatkozatát, hogy ő előtte gazdagnak, szegénynek egyaránt nyitva áll az ajtó bármi bajában segítségükre lesz. A magvas beszéd után néhány tisztviselőt nevezett ki a főispán s szóba jött a Jókai jubileum is, amelyről azonban még később is megfog emlékezni, a közgyűlés alkalmával 11 és fél órákor a beiktatási ünnepély ezen része véget ért. 2 órákor volt a banket a megyeház termében, melyen 500-nál több ember vett részt. Ebéd alatt a szebbnél-szebb dictiókat hallottuk. A többek közül megemlítjük: A főispán a királyra mondott fölköszöntőt, a beszédet állva hallgatták. Tóth Imre alispán a hazafias papságra emelte poharát, éltette a főpásztort, dr. Zalka János megyés püspököt, kit az ünnepély megjelenéséről fokozottabb influenza tartott vissza. A főispán indítványára üdvözlő táviratot küldtek a püspöknek. Beszéltek még Braun Adolf mosony-szentjánosi apátplébános a főispánra és nejeire. Szalvasky a főispánra emelte poharát. Délután 5 órákor a megye legfőbb tisztviselőjének tiszteletére kivilágítást rendezett a város. Tömeges hullámozott föl-alá az utcákon nézni a transparentokat. Az urodalom lakása egy lángtenger volt a sok apró mécstől. 6 óra tájban lampionos menet indult a megyeházhoz, ahol az óvári dárdisták üdvözölték a főispánt. Este 8 órákor külön vonat vitte a főispánt kíséretével vissza Pozsonyba.

— **Mayrhofer József**, ő szentsége házi főpapja, a győri székeséptalan nagyprépostja, arany-mises áldozár, egykor a győri püspöki lyceumban az erkölestan és lelkipásztorkodásnak 28 éven át tanára, kiadta és közrebocsátá a „Katholicizmus az ő megkülönböztető belizságaiban szembe állítva más vallások tanáival” című munkáját. A 83 éves író mint előszavában jelzi, irodalmi pályáját edes hazánk nyelvén akarván befejezni, elhatározta, hogy német eredetiben Woerl Leonál megjelent „Katholicizmus és a catholicizmus” című művét magyar nyelven is közre fogja bocsátani. A munkának célja szent vallásunk megkülönböztető tanait megismertetni és ez által a hitbéli meggyőződést a szokásos ellenvetések és támadások ellenében megszilárdítani. A könyv kapható Máxa Ferencz könyvkereskedésében, ára 1 frt.

— **A nyomorultaknak.** Azokról emlékeztünk meg egy társaságban, a kik a karácsonyifákat rongyos cipőben, rossz kabátokban nézik a kirakatokban — üvegen keresztül s a kiknek a szép és jó utáni vágyuk lehet csak nagyobb a nyomorúságuknál. Nehány percz kellett s már negyvenegy forintot adtak kezemhez azok, kik méltányolni tudják a szegény gyerekek szenvedését. Teodorovits Milán 30 frtot, Fábrián Sándor 3 frtot, Nirsse Károly 5 frtot, Prettenhoffer József, Kvažnicska N. és Goldschmidt N. urak 1—1 frtot adtak, hogy azt iskolámban a szegény tanulók felruházására fordítsam. Fogadják nyilvánosan is azoknak a szegényeknek nevében köszönetemet. Ujlaki Géza, tanító.

— **Schuszter Lipót**, a gráci ujonnan kinevezett herceg-érsek e hó 14-én tette le érseki esküjét ő felsége előtt, Madeyszky lovag osztrák közoktatásügyi miniszter és gróf Trauttmansdorf főkamrás voltak jelen.

— **Égések.** Bauer Gyula gépész, városi számtisztünk fia, a budapesti magyar leszámoló részvénytársaság hajógyárában alkalmazott munkavezető, a gép működését vizsgálván, véletlenül a gépfűtő épen akkor ereszté meg a gőzesapot és a kilővelt nagy mennyiségű gőz Bauer Gyula balkezét és mindkét lábát teljesen leforrázta. Az elcsietett mentők lakására szállították, hol az orvosi segély dacára is ruháját a leforrázott bőrrrel együtt lehetett csak levenni. Két napig tartó sebláz alatt a szerencsétlen fiu eszméletlen állapotban volt. Ma már a nagyobb szenvedéseken túlesett és felgyógyulása remélhető. — Városunk egy másik közbecsülésben álló polgárának, Erhardt Antal vendéglősnek 3¹/₂ éves kis leánya e napokban egyedül lévén a szobában, az égő vas-

kályha ajtaját kis kötényével ki akarta nyitni, mire a kötény lángra lobbant, de a kis lány legnagyobb szerencséjére birt annyi lélekjelenléttel, hogy a szoba ajtaját rögtön kinyitotta és égve edes anyjához futott, ki is a már arczán teljesen megégett gyermeket a további égésektől megmenthette. A kis szerencsétlen nagy égési sebei gyógyulnak és a veszélyen szinten túl van.

— **A képviselőház** igazságügyi bizottsága a házassági törvényjavaslatot hétfőn f. hó 18-án délután öt órákor veszi általánosságban tárgyalás alá.

— **Belgrádban** a képviselőház által vád alá helyezett Avakumovich miniszterium ellen a vég-tárgyalás véglegesen jövő csütörtök délelőttre van kitűzve. A vádlottak és tanuk meg vannak már idézve. Az elnöki tisztet az államtanács elnöke fogja vinni. A törvényszék tizenhat bíróból fog állani, kiknek felét az államtanács, felét a semmitőszék tagjaiból veszik. Védőként huszonnégy ügyvéd fog szerepelni.

— **A Szilveszter-estélyi tombolához** adományozott nyereménytárgyakért, Drobní Antal, Volnhoffer F. G., Kemény Kálmán és tsa, Galantai Bernát, Romszauer Kálmán, Schön Antal, Lukárdy Ferenc és fia és Herkovits Lajos uraknak hálás köszönetet mond a győri önk. tűzoltó-egylet parancsnoksága.

— **A jót. nőegylet** élvezetesnek ígérkező jótékonycélú tombola-estélyét f. évi december 31-én tartja meg az Auer-féle helyiségben. A rendezőség azon kéréssel fordul a n. é. közönséghez, hogy a tombolához nyeremény-tárgyakat ajándékozni s ezzel a jótékony célú előmozdítani sziveskedjék. Szives adományok Mihákovics Tivadarné urnó lakására küldendők.

Lapvezér:

HANNEKAMP GYÖRGY.

Szerkesztő:

SANKOVICS BERTALAN.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

KRISZTINKOVICH EDE.

Egyházi orgona-építő műhely Győrött.

Alulírottak tisztelettel adják egyházi előljáróink és kántorjaink becses tudomá-

sára, hogy orgona-építés célra jól berendezett műhelyünkben **készítünk új orgonákat**, valamint **fisharmoniumokat** és ezeknek hangolását, javítását és alakítását jutányosan és kifogástalanul eszközöljük.

Elismerő bizonyítványokkal rendelkezőnk, melyeket kívánatra készségeesen bemutatunk.

Nagybecsű megrendeléseiket várva, maradunk kiváló tisztelettel

Nagy Géza és Társa,
orgona-építők.

Győrött, Andrassy-ut 24. sz.

Egyházi szobrász és oltár-építő műterem Győrött.

Alapított 1880-ban.

Alulírott mély tisztelettel ajánlom e célra jól berendezett műtermemet a nagy és fő egyházi előljáróságaink becses figyelmébe. Elvállalok **bármely nagy új munkát**, valamint a legesekélyebb javításokat is.

Már több templom berendezését fejteztem be **megrendelőim legnagyobb megelégedésére.**

Nagybecsű megrendeléseket kérve és várva, maradok egész tisztelettel

Kelemen Márton,
egyházi szobrász.

Győrött, Deák Ferencz-utca 13. szám.

MAYR GYULA

órás és ékszerész,
magyar királyi fémjelmester.

Ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe dúsán felszerelt

óra-, ékszer-, arany- és ezüstneműek raktárát

a legjutányosabb áron.

Javitások és átalakításokat a legpontosabban eszközök jótállás mellett.

Ugyszinte a világhírű Berndorf China-ezüst evőeszközök és több elsőrangú gyárakból való dísz-tárgyak nálam gyári áron kaphatók.

Kovács és Mezey Budapest és London!

Van szerencsénk ezennel a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint **Győr és vidéke** részére dús választéku raktárunkat **Chinai tea, jamaikai és brazil rum, valódi francia és magyar cognakban**

HORVÁTH IGNACZ

fűszerkereskedő urnak fűszerüzletében helyeztük el.

Kirakatunkat a legnagyobb gonddal rendeztük be, **eredeti és kiváló minőségeink, eredeti budapesti áruink mellett** a legkényesebb igényeket kielégítik.

Szolgáltatmányaink oly jutányosak, hogy a vevőközönség az első kísérlet után, csak

„Kovács és Mezey“

czimkével ellátott rumot és teát fog használni.

Felhívjuk még a nagyérdemű közönség figyelmét ujonnan megjelent kis árjegyzékünkre, melyben minden egyes faj az ár megjelölése mellett van feltüntetve.

Kérjük, miszerint ezen czikkeinkben beváló szükségleteit fentnevezett czégnél tessék beszerezni.

Kiváló tisztelettel

KOVÁCS és MEZEY.

6—8

Czimünk minden dugaszba be van égetve!